

Državni izpitni center

M 2 5 2 6 4 3 1 3

JESENSKI IZPITNI ROK

ZGODOVINA IN TEORIJA GLEDALIŠČA IN FILMA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Petek, 29. avgust 2025

SPLOŠNA MATURA

Moderirana različica

IZPITNA POLA 1

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1	3	<ul style="list-style-type: none"> ♦ 2000 ♦ 2022 ♦ 2023 	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2	6	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Naslov: Delo in deklica I–V: Drame tlačank ♦ Gre za podobno zgradbo, prav tako gre za sklop petih tekstov. ♦ Način pisanja je postdramski, težko določamo prostor, čas in dramsko dogajanje, zato so bolj primerni novi pojmi, žanrsko hibridna drama, kot jo omenja Nika Švab, v kateri opazujemo govorne ploskve, nosilce besedila, govorjeni tekst in dodatni tekst. 	Za utemeljitev podobnosti v naslovu 1 točka, v zgradbi 1 točka in v načinu dramskega pisanja do 4 točke.
	4	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Pri reprezentacijah žensk se besedili razlikujeta, medtem ko Jelinek obravnava bodisi princese iz pravljic, literarne osebe ali princese v realnem življenju, se Švab posveti prekarnim delavkam različnih profilov (sociologinja kulture, kulturna producentka, arhitektka, delavka v digitalnem marketingu, pisateljica/dramatičarka), dokumentaristično predstavi njihovo delo. Iz smrti, ki spremlja deklico, se prelevi v delo, ki spremlja ženske poznih dvajsetih/zgodnjih tridesetih let v dvajsetih letih enaindvajsetega stoletja. 	Za utemeljitev razlik v reprezentaciji žensk do 4 točke.
Skupaj	10		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3	5	<ul style="list-style-type: none"> ♦ I. Mrtvaški ples ♦ II. Zakaj? ♦ III. Babice pa že ne bom pustila kar tako umret, samo zato, ker je prišlo do tega, da je stara gluha in ne ve in ne ve in ne ve ne ve ne ve ne ve, kaj govori ♦ (IV. Bolezen) ♦ V. Paradise ♦ In dodatek: O neki genezi 	Za vsak naslov in dodatek 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4	6	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Besedilo tematizira žensko telo, poleg tega pa tudi telo treh generacij in s tem telo več časov: telo babice, ki obravnava vprašanje ženskega užitka in problematizira vlogo žensk v okolju, ki jih reducira le na reproduktivno funkcijo dojenja in rojevanja, telo mame, ki je spolno zlorabljen, in telo deklice, ki trpi za anoreksijo. To telo je torej bolno telo, toda bolezen je, kot piše v besedilu, »le zdrav odziv telesa na bolno okolje«. Zato je to telo tudi politizirano telo, kajti »osebno je politično« – vzroka za bolezni ne gre iskati v posamezniku, v njegovem notranjem ustroju, ampak v nasilju zunanjega okolja, ki je strukturirano v prevladujočih 	Za utemeljitev (tri generacije, vrste »nasilja«) do 6 točk.

		družbenih razmerjih, v hierarhiji in dinamiki moči med spoloma, v reaktivnih in represivnih mikropolitikah, v nenehnih poskusih degradacije življenja itn., torej so žrtve seksizma ...	
--	--	---	--

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5	6	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Pravljica je Sneguljčica. Zlobna mačeha se je želi znebiti zaradi lepote, lovcu naroči, naj jo ubije, vendar se Sneguljčica lovcu zasmili. Sneguljčica najde zatočišče pri palčkih v gozdu, kjer jo z zastrupljenim jabolkom spet najde zlobna mačeha. Ko jo palčki nesejo v krsti, jo obudi princ s svojim poljubom ... ♦ Dekonstrukcija je že v tem, da se Sneguljčica pogovarja z lovcem, ki je v pravljici stranska oseba. V tej različici Sneguljčica živa sploh ne pride do palčkov (ti imajo tudi slabe namene), ker jo prej ustrelji lovec, palčki pa jo samo odnesejo v prozorni krsti. ... (ali po smislu) 	Za obnovo pravljice do 3 točke. Za utemeljitev dekonstrukcije do 3 točke.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
6	6	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Odlomek C je prav tako povezan s pravljico, in sicer z ogledalom, ki ga v pravljici zlobna mačeha razbije, da se raztrešči na tisoč koščkov, in tisoč koščkov ji odgovarja, da je Sneguljčica še vedno lepša od nje. ♦ V priloženi verziji ogledalo sprašuje deklica, ki je nosilka besedila, nosilci besedila so tudi ptičica, ptički in freska Mrtvaški ples, ki dajeta zvočno-vizualne napotke, sledi govorjeni tekst o telesu, ki je padlo na tla ..., izgovarja se tako, kot je napisano, repetitivno, poudarjeno in z odmevajočimi vokali (kot nekakšna drama figuratum). 	Za utemeljitev povezave s pravljico do 2 točki. Za utemeljitev nosilcev teksta, govorjenega in dodatnega teksta do 4 točke.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
7	5	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Patricija, digitalni marketing ♦ Frida, pisateljica ♦ Maša, arhitektka ♦ Viktorija, magistrica sociologije kulture ♦ Lena, kulturna producentka 	Za vsak poklic 1 točka.
	3	♦ Prostor je oder za pogovor v studiu za podcast, ki bo objavljen na spletnih platformah. Lahko je tudi virtualni prostor/posnetek.	Za umestitev 1 točka in za oznako prostora do 2 točki.
Skupaj	8		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
8	6	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Pekarna Mišmaš je omenjena zato, ker jo je napisala ženska avtorica, Svetlana Makarovič, in ker Patricijina hčerka rada bere. Matere spet spoznavajo pravljice. ♦ Na koncu Frida pravi, da bi morali izraz ženska pisava na novo definirati, Lena nadaljuje, da si prilaščamo koncepte, Maša pa, da si re-prilaščamo telesa. Taking your body back. To naj bi bilo npr. na novo definiran koncept. 	Za utemeljitev do 2 točki. Za primerjavo do 4 točke.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
9	4	♦ »Taking your body back« bi lahko bil tudi opis celotnega dramskega besedila, iz katerega je odlomek C. Telo se v besedilu spopada s travmami življenja, se vzpenja, pada in poskuša artikulirati, zakaj je bolno telo. V odlomku C je telo padlo na tla, se raztreščilo na tisoč koščkov in mu ne preostane drugega, kot da se re-prilasti (ali po smislu).	Za povezavo in pojasnilo do 4 točke.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
10	2	♦ Pragi ♦ 2021	
	4	♦ V sezoni 2022/2023 je avtorica z besedilom sodelovala v nizu participativnih bralnih uprizoritev v Slovenskem mladinskem gledališču (Nova pošta). Izhodišče za projekt je preučevanje sodobne dramatike. Vsak posamezen prizor/dogodek, ki se osredotoča na različne vidike prekarne delo – duševno zdravje, odtujenost, nenehno delo od doma, stalna dosegljivost, nepripravljenost nadrejenih za vključevanje mlajših sodelavk v delovne procese –, so bralno uprizorili, sodelujoči pa komentirajo in razpravljajo o njem. Koprodukcija: Nika Švab, Maska Ljubljana in Zavod Melara, v sodelovanju z Novo pošto (Maska Ljubljana in Slovensko mladinsko gledališče)	Za povzetek uprizarjanja do 4 točke.
Skupaj	6		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
11	10	♦ Esejski zapis: oznaka avtorice, pesnice, pisateljice, dramatičarke, »skrunilke gnezda«, ki je prepovedala uprizarjanje svojih del v Avstriji (podobno kot T. Bernhard). Dobitnica Nobelove nagrade, prek njene dramske pisave G. Poschmann in T. Toporišič razlagata nov koncept ne več dramskega gledališkega teksta. (ali po smislu) ♦ Anja Novak, tudi pesnica in igralka, dobitnica Grumove nagrade. Igrala je v dveh uprizoritvah po besedilu E. Jelinek, in sicer Sneguljčico v Dramah princes in Paulo v Ljubimkah.	Za oznako Elfriede Jelinek do 4 točke, za povezavo do 4 točke, za jezik in slog do 2 točki.

Skupno število točk IP 1: 70

IZPITNA POLA 2

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1	1	filmski plan fotograma: ♦ srednji plan	
	1	filmski plan ekrana: ♦ splošni plan/total	
	4	karakterne značilnosti: ♦ Špela je po eni strani pasivna in nezmožna sprejemanja nekaterih odločitev, po drugi strani pa je zelo trmasta in odločna. Ima zelo jasna stališča, od katerih ni pripravljena odstopati. Rada zapade v stanje samopomilovanja, opiše se kot »sposobno propalico«. Ni zmožna videti, da je za trenutno stanje delno tudi sama kriva. ♦ ...	Za opis značilnosti do 4 točke.
Skupaj	6		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2	4	vloga ter ime in priimek igralca/-ke: ♦ Špela – Eva Jesenovec ♦ mama/Ksenija – Saša Pavček ♦ oče/Rudi – Branko Završan ♦ babi – Špela Rozin	Za vsako pravilno navedbo lika in igralca po 1 točka.
	2	pojasnilo: ♦ Oče je pred časom izgubil službo, zaradi finančne stiske so bili prisiljeni prodati babičino stanovanje in babico vzeti pod svojo streho. Špela zaradi slabo plačanih prekarnih del ne more sama plačevati stroškov za stanovanje in se preseli nazaj domov k staršem.	Za pojasnilo do 2 točki.
	2	opis, dve od: ♦ Prek scenografije: stanovanje je majhno in natlačeno s pohištvo in protagonistom ne omogoča zasebnosti. ♦ Prek osvetlitve: luč je oranžnordeča in zatemnjena, vzpostavlja temačno in napeto ozračje. ♦ ...	Za opis do 2 točki.
Skupaj	8		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3	2	pojasnilo izjave: ♦ Izjava se nanaša na odhajanje mladih izobraženih kadrov, ki so generacijsko blizu režiserki, iz Slovenije v tujino. V Sloveniji ne najdejo dela, ki bi ustrezalo njihovi izobrazbi in bi bilo temu primerno plačano.	Za pojasnilo do 2 točki.
	2	utemeljitev s primeroma, dve od: ♦ Špela se preživlja s priložnostnimi zaposlitvami, saj v svoji stroki ne dobi/ne najde dela. ♦ Špelini najboljši prijateljski in fant se odselijo v tujino, kjer imajo možnost boljše zaposlitve. ♦ Špela se mora preseliti nazaj k staršem, saj zaradi slabo plačanega dela ne more plačevati najemnine za stanovanje.	

		<ul style="list-style-type: none"> ♦ Špela se preživlja s priložnostnimi zaposlitvami, ker v svoji stroki ne dobi/ne najde dela. ♦ Špelini najboljši prijateljici in fant se odselijo v tujino, kjer imajo možnost boljše zaposlitve. ♦ Špela se mora preseliti nazaj k staršem, ker zaradi slabo plačanega dela ne more plačevati najemnine za stanovanje. 	
	3	<p>opredelitev stališč, tri od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Prek stališča generacije staršev – baby boomerjev, ki so razočarani nad neuspehom otrok – milenijcev. ♦ Prek stališča mladih, ki so se odselili v tujino v iskanju boljših možnosti za delo. ♦ Prek stališča mladih, ki so ostali v Sloveniji in se preživljajo s prekarnim delom. ♦ ... 	
Skupaj	7		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4	1	<p>del filma:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ uvodna sekvenca filma/prolog/ekspozicija 	
	1	<p>filmski plan:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ srednji plan 	
	1	<p>pojasnilo gledišča:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Fotogram prikazuje polsubjektivno gledišče, saj podoba prikazuje osebo, ki gleda, in hkrati to, kar oseba vidi. 	
	1	<p>opredelitev razmerja:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Gledalec se lahko poistoveti z osebo, ki gleda, in z glediščem filmske osebe. 	
	1	<p>opredelitev vizualne povezave:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Na fotogramu je filmska protagonistka prikazana, kot da bi bila v akvariju. Gre za stanovanje, v katerem vadi svojo plesno koreografijo in skozi okno opazuje življenje v stanovanjski soseski, ki zajema njen celoten svet. ♦ ... 	
	2	<p>pojasnilo pomena naslova filma:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Naslov filma nakazuje na možnost opazovanja sveta in hkrati na ujetost ter pomanjkanje zasebnosti. Tako kot Mia opazuje svet skozi okna ali prek balkona, tako je tudi sama opazovana s strani maminega fanta Connorja. ♦ ... 	Za pojasnilo naslova filma do 2 točki.
Skupaj	7		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5	1	izvor zvoka: ♦ Izvor je diegetski.	
	1	značilnosti zvoka: ♦ Diegetski zvok ima izvor v sliki. Je vse tisto, kar naj bi slišali protagonisti filma. ♦ ...	
	4	zvočni učinki: ♦ koraki ♦ zvok prometa ♦ zvok otroškega igranja in smejanja ♦ lajež psov ♦ ...	
	1	zvočni motiv: ♦ globoko glasno dihanje glavne protagonistke ♦ ...	
Skupaj	7		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
6	5	značilnosti mizanscene, pet od: ♦ razporeditev scenografskih elementov ♦ kostumografija in maska ♦ položaj, gibanje in vedenje likov ♦ gibanje kamere ♦ osvetlitev ♦ ...	
	5	opis mizanscene prizora, pet od: ♦ scenografija: Stanovanje je neurejeno in razmetano, kar nakazuje na neurejenost družinskega življenja. ♦ kostumografija: Mia je oblečena v urbane obleke – hlače trenirke in jopico s kapuco, kar nakazuje na njeno mladost; mama je oblečena v mini krilo in majico z globokim dekoltejem in vidnim trakom spodnjega perila, kar prav tako nakazuje na njeno mladost in neklasičen prikaz podobe matere. ♦ položaj, gibanje in vedenje likov: Mia in mama vpijeta druga na drugo, pride tudi do fizičnega nasilja. ♦ gibanje kamere: Gibljava kamera prek različnih snemalnih kotov ter približevanja in oddaljitve spremlja njuno konfrontacijo, različni snemalni koti in gibanje usmerjajo pozornost gledalca in omogočajo prikaz prostora, v katerem sta protagonistki. ♦ osvetlitev: Osvetlitev je naravna. ♦ ...	Za vsak posamezen opis značilnosti v odlomku po 1 točka.
Skupaj	10		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
7	5	♦ prvenec ♦ 2018 ♦ Polsestra ♦ Veš, poet, svoj dolg? ♦ Kaj pa Mojca?	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
8	5	<ul style="list-style-type: none"> ♦ B ♦ D ♦ E ♦ G ♦ H 	<p>Za vsako pravilno rešitev 1 točka.</p> <p>Če je označenih več kot pet odgovorov, se za vsak napačen odgovor odvzame točka.</p>

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
9	1	ukradena stvar: ♦ kolo	Za opredelitev značilnosti 3 točke.
	1	naslov filma: ♦ Tatovi koles (Ladri di biciclette)	
	3	značilnosti: ♦ Oba filma sta posneta v realističnem slogu, oba sta snemana na lokacijah, pri obeh filmih gre za prikazovanje stvari takšnih, kot so, pri obeh filmih se glavni protagonist spoprijema s finančnimi težavami. ♦ ...	
Skupaj	5		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
10	7	<ul style="list-style-type: none"> ♦ 2009 ♦ Veliki Britaniji/Združenem kraljestvu/Angliji ♦ socialna drama ♦ novi britanski realizem ♦ delavskega ♦ pravičnejše/boljše ♦ protagonistov/likov 	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
11	5	<ul style="list-style-type: none"> ♦ A ♦ C ♦ D ♦ F ♦ G 	<p>Za vsako pravilno rešitev 1 točka.</p> <p>Če je označenih več kot pet odgovorov, se za vsak napačen odgovor odvzame točka.</p>

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
12	5	<ul style="list-style-type: none"> ♦ A ♦ C ♦ D ♦ F ♦ G 	<p>Za vsako pravilno rešitev 1 točka.</p> <p>Če je označenih več kot pet odgovorov, se za vsak napačen odgovor odvzame točka.</p>

Skupno število točk IP 2: 77